

Factsheet Begrotingsbehandeling: pandemische paraatheid en versterking publieke gezondheid

Onderwerp: pandemische paraatheid en versterking publieke gezondheid	
Kernboodschap / inleidende tekst voor het "blokje" na de inleidende tekst (max 250 woorden)	<ul style="list-style-type: none"> • De coronapandemie heeft immense impact gehad op de samenleving en de economie. • We bleken onvoldoende voorbereid op grootschalige infectieziektecrises. • Onze pandemische paraatheid moet beter. • Die voorbereiding begint bij een betere basis: versterking van het stelsel van publieke gezondheid en de infectieziektebestrijding. • Met een sterkere basis is het vertrekpunt voor een pandemische crisis beter. • We moeten over de hele linie beter klaarstaan en meer wendbaar zijn om bij een uitbraak snel te kunnen acteren en opschalen. • Dat vraagt om herziening van beleid, betere instrumenten en een sterkere infrastructuur en om samenwerkingsketens die goed op elkaar aansluiten. • • Met de middelen die zijn gereserveerd voor 2022 kunnen eerste voorbereidingen worden getroffen op beleidsniveau. • We kunnen kwartier maken en een beleidsagenda formuleren over de pandemische paraatheid van de publieke gezondheid. • Zo kan een volgend kabinet voortvarend van start en besluiten nemen over de uitvoering. In de voorliggende ontwerpbegroting 2022 zijn voor de uitvoering daarom ook nog geen middelen gereserveerd voor de uitvoering. • Eind 2021 zal het kabinet de Kamer informeren over de beleidsagenda en de brede context van inspanningen om de pandemische paraatheid van de zorg te verbeteren. • Maar hiermee zijn we er dus nog lang niet. • • Naast het geld voor het opstellen van de beleidsagenda op de pandemische paraatheid is binnen de ontwerpbegroting geld beschikbaar voor onderwerpen die bijdragen aan het verbeteren van de pandemische paraatheid van de zorg(sector) en langdurige zorg. • Voorbeeld is de vorming van een nationale zorgreserve waarover ik u begin oktober heb geïnformeerd. Met de €5 mln. structureel die beschikbaar is, kan naar verwachting een reserve van ongeveer 2000 reservisten paraat worden gehouden. •
Samenvatting van onderwerp dat voorligt	<p>De aangekondigde brief met beleidsagenda op pandemische paraatheid volksgezondheid zal de contouren schetsen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de versterking van de governance van de publieke gezondheid, waaronder het oprichten van een landelijke functionaliteit voor de coördinatie op de uitvoering tijdens een landelijke infectieziektecrisis – zoals ook geschetst in het rapport van Verweij Jonker, die op 18 juni 2021 aan de Kamer is gestuurd. • wat nodig is om de governance van het publieke gezondheidsstelsel in de breedte te versterken. Er wordt toegewerkt naar een ontwikkelagenda. Deze ontwikkelagenda schetst de verschillende governance opgaven, wat nodig is om deze opgaven te adresseren en waar onderlinge samenhang bestaat. Deze ontwikkelagenda draagt bij aan het creëren van een sterk fundament onder de pandemische paraatheid en het structureel verbeteren van de ICT- en data-infrastructuur t.b.v. infectieziekten • de pandemische paraatheid van de infectieziektebestrijding – waaronder de monitoring, surveillance en opvolging, de ontwikkeling en beschikbaarheid van pandemische vaccins en versterking van expertise, kennis- en

	<p>innovatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zoönose-aanpak – waaronder de opvolging van de aanbevelingen van de Commissie Bekedam die ik u eerder heb toegestuurd • bijdrage aan en inzet op de EU en internationale agenda voor de pandemische paraatheid • aanpassing van de Wet publieke gezondheid <p>In de stand van zakenbrief van 18 juni zijn bovengenoemde elementen voor de beleidsbrief benoemd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De brief zal ook schetsen welke andere trajecten er zorgbreed zijn en worden ingezet om de pandemische paraatheid van de zorg te verbeteren. Het gaat om Leveringszekerheid en toegang, Acute zorg (opschalen IC, regie), Langdurige zorg, Zorgreserve en Vernieuwing toezicht.
Context/ achtergrondinformatie	<p>Signaal GGD</p> <p>5.1.2e GGD GHOR) heeft begin oktober in de media een stevig signaal afgegeven dat hij het onbegrijpelijk en onverantwoord om niet te investeren in de infectieziektebestrijding. Eerder heeft hij in een aantal position papers zijn wens geuit dat politiek Den Haag nu beslissingen neemt over de versterking van de publieke gezondheid inclusief verbetering van de pandemische paraatheid en vraagt daar frequent aandacht voor in de media. Hij vindt dat stappen nodig zijn om infectieziektenbestrijding en jeugdgezondheidszorg in preventieve sfeer te versterken (hij geeft aan dat het opleiden van IZB artsen een ruime tijdsinvestering vraagt en dat de urgentie hoog is). Mogelijk refereert de Kamer aan het signaal van 5.1.2e tijdens de begrotingsbehandeling.</p> <p>Kwetsbaarheden nav covid-19 crisis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Governance: <ul style="list-style-type: none"> - ontbreken landelijke regie op operationele uitvoering GGD-en bij bestrijding A ziekten - mogelijkheden regie en sturing in de huisartsenzorg en acute zorg in crisistijd zijn beperkt - geen structurele basis bij GGD-en voor preventiebeleid - Capaciteit GGD-en infectieziektenbestrijding voor basis & snel opschaalbaar onvoldoende • Randvoorwaarden niet op orde: <ul style="list-style-type: none"> - Onvoldoende opgeleide IZB artsen/verpleegkundigen. Personeelstekort in de zorg leidt tot hoge werkdruk en uitval. Zorgcontinuïteit, inhaalzorg en opschaling IC-capaciteit staan permanent onder druk met mogelijke gezondheidsschade tot gevolg - Onvoldoende ondersteunende ICT systemen voor bv testen, traceren, vaccineren. Privacy- problematiek (zie ook Gateway). • Onvoldoende investering ontwikkeling/beschikbaarheid vaccins/innovatieve behandelingen • Complex vaccinatiestelsel <p>Wat nodig om zorg weerbaarder te maken?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herijken crisisaanpak: evaluaties, draaiboeken • Versterken publieke gezondheid en herijken governance GGD-en: regievraagstuk. Belangrijk onderdeel is de versterking van de GGD in de bredere keten, waarbij aansluiting tussen de verschillende deelsystemen beter moet. • Schaalbare en flexibele ondersteunende ICT systemen voor bv testen,

	<p>traceren, vaccineren en daarbij de privacy-problematiek te mitigeren (Gateway)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herijken complexe vaccinatiestelsel • Versterken zoönosenbeleid: voorkomen bij de bron (commissie Bekedam) • Visie/investering op publiek/private samenwerking bij ontwikkeling/productie/beschikbaarheid/inkoop vaccins (tevens aparte claim GMT) • Nederland stevige inzet in internationale agenda (wijziging rol EU, WHO, geopolitiek) • Investeren in arbeidsmarkt/opleiden zorgbreed • Nationale Zorgreserve als crisisfaciliteit • Herijken regie en sturing in de huisartsenzorg en acute zorg, o.a. rol ROAZ en GHOR
Handelingsperspectief (wat doen we als VWS aan dit probleem)	<p>VWS staat samen met RIVM en GGD aan de lat om de pandemische paraatheid van de publieke gezondheid te verbeteren.</p> <p>De beleidsbrief van eind dit jaar zal beschrijven welke thema's de komende tijd verder uitgewerkt zullen worden en welk proces hiervoor zal worden gevolgd. Evaluaties die nu lopen zoals die van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, maar ook reeds opgeleverde rapporten zoals die van Verwey-Jonker over de rol van de GGD-en en het rapport van Bekedam (juni) over zoönosen zullen daarin worden betrokken. Over het rapport van Bekedam heeft de TK dit najaar een technische briefing gepland. De beleidsbrief zal daarbij ook de brede context van de pandemische paraatheid van de zorg schetsen.</p>
Politieke afspraken en betrokken partijen (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken, mijlpalen e.d.)	<ul style="list-style-type: none"> • In de stand van zakenbrief COVID19 van 18 juni zijn de belangrijkste elementen geschetst voor de pandemische paraatheid en is toegezegd dat er eind 2021 een beleidsagenda wordt toegestuurd. Daarnaast is toegezegd dat er een ambtelijke verkenning naar een landelijke functionaliteit infectieziektenbestrijding zou worden gestart, die gericht zal zijn op landelijke coördinatie op de uitvoering van infectieziektenbestrijding. • De Kamer is begin oktober 2021 geïnformeerd over de vormgeving van de Nationale Zorgreserve. Hiermee is de motie Pieter Heerma / Wilders (nov 2020) afgedaan inzake onderzoek naar inrichting Nationale Reserve van Zorgverleners die kunnen bijspringen bij pandemie, rampen of terreuraanslag. • We zetten in op een passage in het Regeerakkoord over de versterking publieke gezondheid en de pandemische paraatheid; in lijn met de inzet van de 4 partijen in de verkiezingsprogramma.
Cijfers (Vul hier de relevante cijfers in mbt het thema)	<ul style="list-style-type: none"> • In het totaal is voor 2022 een bedrag van €22 mln. opgenomen op de begroting voor de pandemische paraatheid. • Van de 22 mln. is 7 mln. voor de opstartkosten van de pandemische paraatheid van de publieke volksgezondheid. Van deze € 7 mln. is € 1 mln. beschikbaar voor apparaatskosten bij de directie publieke gezondheid, ten behoeve van (beleids)versterking. • T/m 2026 is jaarlijks 7 mln. beschikbaar voor de opstartkosten pandemische paraatheid van de publieke volksgezondheid.

	<ul style="list-style-type: none"> • De daadwerkelijke uitvoering van de beleidsagenda zal forse investeringen vereisen, hier is nog geen budget voor geraamd. • Daarnaast is 15 mln. beschikbaar voor de pandemische paraatheid van de zorg, zoals zorgreservisten (5 mln. struc), het voortzetten van het LCPS in Q1 en Q2 van 2022 (4 mln. in 2022), de leveringszekerheid (3,6 mln. in 2021 en 4,5 mln. in 2022) en versterking langdurige zorg.
--	--

Tabel begroting 2022

Startvariant pandemische paraatheid (13 mln.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pandemische paraatheid						
w.o. - Pandemische paraatheid volksgezondheid	4.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
w.o. - Zorgreservisten	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
w.o. - Leveringszekerheid (investeren in weerbaarheid medische productiesector)	2.500	2.500	0	0	0	0
w.o. - Leveringszekerheid (onderzoek en advies)	1.100	2.000	0	0	0	0
w.o. - Versterken crisisbestendigheid acute kolom	0	4.000	0	0	0	0
w.o. - Versterken langdurige zorg	200	1.500	1.200	1.000	1.000	1.000
Totaal pandemische paraatheid	7.800	22.000	13.200	13.000	13.000	13.000